

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Aquesta transcripció està pendent de verificació i correcció. Pot contenir, doncs, errades de fidelitat i incorreccions lingüístiques i no es pot considerar com una publicació oficial

fitxer 6

El president

Té la paraula, en nom del Grup Parlamentari de Convergència i Unió, l'honorable senyor Artur Mas i Gavarró.

El Sr. Mas i Gavarró

Moltes gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, membres del Govern, president de la Generalitat, ens ha portat fins aquí un llarg camí, molt llarg. Nosaltres en fem una valoració globalment positiva, d'aquest camí fet i d'aquest camí transcorregut, tot i que s'ha demostrat un camí lent –massa lent–, feixuc i lògicament difícil; un camí on hi ha hagut de tot, hi ha hagut moments dolços, hi ha hagut moments agres –alguns de molt agres–, però tot s'ha anat superant. I, per tant, ho torno a dir: una valoració globalment positiva.

Reconeguem, però, que el procés, el procés que ens vam marcar, l'objectiu, el repte, era un procés molt inèdit, perquè, a diferència de l'any 79, ara, afortunadament, això ho hem de fer en una democràcia consolidada, més madura, molt més madura, segurament imperfecta, però finalment molt més sòlida. I, a més a més, ho fem també amb unes institucions pròpies normalitzades i amb vint-i-cinc anys d'història a les nostres espatlles. Una història... –i agraeixo en aquest sentit els reconeixements que es fan, que no sempre es fan, però avui sí, agraeixo en aquest sentit la valoració positiva que es fa d'aquesta història, que també és una història comuna, és una història de tots; però que, lògicament, sent història de tots, no és neutra. També en aquest quart de segle passat hi ha hagut de tot; i això, segurament, pesa també una mica en aquest procés. Procés inèdit i tremendament ambiciós perquè, a més a més, les diferents formacions polítiques lògicament i legítimament defensem projectes diferents; també projectes de país diferents.

Però és que, a més a més, defensem projectes de relació amb l'Estat diferents. I l'Estatut, en bona part, és això; respon a les expectatives del projecte de país a llarg termini, però no només al projecte de Catalunya sinó també de quina manera

nosaltres ens volem relacionar i ens volem entendre amb el conjunt de l'Estat. Posar tot això en comú, que és el que hem fet durant més de divuit mesos, i trobar denominadors comuns –i se n'han trobat molts– era un repte de proporcions considerables. Fins i tot m'atreviria a dir un repte de proporcions gegantines. No es tractava simplement, com en algun moment algú havia dit, de fer una reforma o unes poques reformes de l'Estatut del 79 –repte més abastable. Es tractava, com alguns varen suggerir, de fer de bell nou un nou Estatut d'autonomia. I recordo que quan això es va fer d'aquesta manera era perquè l'esperit dels que ho impulsaven venia a correspondre amb aquell ànim que s'havia d'escriure la Catalunya d'avui i la Catalunya del demà en forma de projecte nacional.

Dit això, els he de dir que –almenys a criteri nostre, i meu també, meu personal– crec sincerament que valia la pena intentar-ho. I ara paga la pena que surti bé. Dit d'una altra manera, des de Convergència i Unió, i crec que simplement amb un mínim d'objectivitat això s'hauria de reconèixer, des de Convergència i Unió ja hem demostrat abastament que volem que aquest procés surti bé. Volem que surti bé. I, a més a més, crec que pot sortir bé, si tothom entén quines són les claus d'un procés d'aquesta magnitud, de proporcions tan ambiciosos i gegantines. Però entendre-ho vol dir que ho ha d'entendre tothom; i tothom, lògicament, inclou absolutament totes aquelles persones que en són més directament protagonistes.

L'Estatut no és una Llei qualsevol, ni correspon a un pacte de legislatura; va molt per sobre de tot això. S'entén que en les lleis sectorials de qualsevol mena, en els pactes de legislatura, hi ha lògicament cessions de partit. I és lògic que sigui així; entre altres coses perquè són lleis o són pactes de legislatura que poden canviar ràpidament, es poden modificar en poc temps. També en el procés de l'Estatut hi ha hagut cessions de partit; ningú pot dir el contrari, tothom –tothom– ha cedit alguna cosa en aquest procés, o algunes coses, en plural. Però jo els vull fer entendre, i ho faig amb la màxima, diguem-ne, cura possible, sense intentar ofendre ningú: jo els vull fer entendre –i això ho deia un diputat nostre ahir, en la reunió del Grup Parlamentari– que ara no estem ja en el moment de les cessions de partits; quan fem l'Estatut de Catalunya no estem, només, en el terreny de les cessions de partit, ni principalment; estem en un terreny on el que no es pot fer són renúncies de país. Estem aquí. No es

poden fer renúncies de país, perquè si les fem, les pagarem molt cares i durant molt temps.

Recordo que en aquest procés que hem seguit hi ha hagut episodis, doncs, singulars; hi va haver la reunió de Miravet, el que en podríem dir de l'autèntic Miravet. Allò va servir per a una cosa fonamental –i ara hi som–, que era per lligar la sort de l'Estatut al finançament. Recordin que això va ser un llarg debat, i alguns vàrem insistir amb molt èmfasi que no tenia sentit fer un Estatut nou si no resolíem bé, de forma definitiva i justa per a Catalunya, el tema del finançament. Això es va acceptar. I, per tant, siguem després conscients de les conseqüències d'aquella decisió.

Es va fer la cimera del mes de juny, aquí al Parlament –de l'11 de juny, si no recordo malament–, i allà es va donar una altre pas important; es va decidir allò que ja sabíem, però es va decidir escriure-ho, i després defensar-ho on s'haurà de defensar: Catalunya és una nació. Però aquesta, lògicament, no era una descripció retòrica, ni tampoc una definició estètica. Això tenia conseqüències. I nosaltres, lògicament, hem defensat aquestes conseqüències. Un país que es defineix com a nació, perquè ho sent que ho és, i perquè ho sap que ho és, ha de comportar-se, a l'hora de la veritat, com a tal, com una nació. I això volia dir que s'havien de fer negociacions dures, debats també molt intensos, fins i tot alguns de molt punxeguts, entorn a temes com els drets històrics. No és sobrer que se'ns reconeguïn aquests drets històrics, senyor Iceta –no és sobrer–, perquè encara que els tinguem, alguns –i vostè ho sap– els han intentat esborrar a base de dir allò que hem sentit moltes vegades: tot comença l'any 1978; i abans d'això, és a dir, abans de la Constitució espanyola...

Fitxer 7

...com si no hi hagués hagut absolutament res. I això és fals, i per tant és molt important que Espanya ens reconegui, ara, vint-i-sis o vint-i-set, o vint-i-vuit anys després de la Constitució espanyola, que Catalunya és precisament això, que té una història, que té unes arrels, que té una cultura, que té una llengua pròpia, i que tot això, junt amb d'altres coses... Recordin, jo li deia un dia al president de la Generalitat, en una conversa de les moltes que hem tingut, quan parlàvem del finançament:

«Recordeu que la Generalitat de Catalunya, la pròpia Generalitat de Catalunya té el seu origen en una institució, en una entitat que al que es dedicava era precisament a recaptar els impostos. Això és la nostra història. I aquesta l'hem de defensar i l'hem de saber defensar.

Queda, en aquest moment un tema, que és el finançament. Tota la resta –i afegeixo, amb bona voluntat de tothom, que no la nego–, alguns, estirant més la corda cap a un costat –que ens tocava–, altres, estirant-la, en algun moment, cap a un altre, –que segurament també els tocava–, però finalment hi ha hagut la voluntat suficient, l'alçada de mires suficient com perquè aquelles diferències després anessin convertint-se en coincidències. Però queda un tema, i aquest és «el tema», que és el finançament; no ens enganyem, no ens fem trampes al solitari. Podríem arribar a dir que tenim un estatut amb un finançament dèbil, i aleshores seria un estatut, un nou estatut fins i tot, però tots sabríem que, sent aquest tema del finançament «el moll de l'os», «la mare dels ous», tots sabríem que aquell estatut, encara que fos nou, quedaria coix. I suposo que ningú té la voluntat de fer un nou estatut de bell nou, però que quedi coix en allò que és la seva base –també el senyor Iceta ho deia–, els seus fonaments. Si els fonaments no són forts, l'edifici després no aguantarà. I alguna experiència en tenim; alguns potser més que altres, però tots col·lectivament alguna experiència en tenim.

Si no resolem bé això, el tema del finançament –i queden poques hores per fer-ho–, algú podria dir que tindríem, potser, un nou estatut, però jo els asseguro que aquest país no tindria un bon estatut. I aquesta és la diferència. Estem, certament, encallats. Jo estic convençut que, tot i així, l'escull té solució; n'estic plenament convençut, o m'agradaria convèncer-me'n del tot. I també m'agradaria que, a través de la tribuna del Parlament –perquè els parlaments finalment també han de servir en la seva millor tradició per convèncer-nos els uns als altres–, m'agradaria traslladar-los, en aquest sentit, tres reflexions, o tres premisses, que m'agradaria que vostès em poguessin acceptar.

Primera, el nou Estatut, si és bo, com esperem, no és ni per a quatre dies, ni per a quatre anys –alguns de vostès ho han dit. Ni per a quatre dies, ni per a quatre anys,

com a mínim és per a una generació sencera; tots ho sabem això, no ens enganyem tampoc en aquest sentit; tots ho sabem. Un cop aprovat, no es canvia fàcilment, i molt menys se'n torna a fer un de nou; l'experiència ens ho demostra. Dit d'una altra manera: crec intuir que quan Catalunya en faci un de nou, d'Estatut, d'aquí a una pila d'anys, cap de nosaltres estarà en aquest Parlament. Per tant, és una feina que queda i que queda per a molts anys. Queda, com a mínim, com els deia, per a tota una generació.

Segona premissa que m'agradaria compartir amb vostès: nosaltres som diputats i diputades del Parlament de Catalunya... Sí, sí, això és molt important! Que no vol dir... I no d'un altre Parlament. Que no vol dir que haguem d'actuar al marge d'altres realitats, evidentment que no; formem part d'altres realitats. Però una cosa és no actuar al marge, i una altra cosa molt diferent seria actuar de manera subordinada; són dues coses completament diferents.

I tercera premissa, o tercera reflexió: no som nosaltres, des de Catalunya, els que hem de fer lectures restrictives de la Constitució espanyola, i tampoc de les normes de l'Estat que se'n deriven. No ens correspon com a responsables i directes representants del poble de Catalunya aplicar-nos rebaixes nosaltres des de dintre de casa. L'experiència ens demostra –i tots vostès ho saben molt bé– que les limitacions ens vindran des de fora, perquè sempre ens han vingut des de fora; no cal que hi ajudem des de casa mateix en aquest procés.

Si vostès m'acceptessin aquestes tres reflexions, vostès saben perfectament que, tenint en compte això, la proposta segona, ajustada, amb incorporacions molt importants de la proposta de finançament del tripartit, que va fer Convergència i Unió, no el mes de gener, sinó ara, el mes de setembre, vostès saben que aquesta proposta és perfectament assumible. A condició que comparteixin aquestes reflexions, aleshores és perfectament assumible. I nosaltres, els he de dir que hem fet un esforç important per ajustar-la, tant com hem pogut, en la línia d'apropar-se a la del tripartit –tant com hem pogut–, això sí, sense desnaturalitzar el model. Perquè no el podem desnaturalitzar, ens hi juguem massa. Tothom sap, en el nostre país, que

aquest que és el gran tema, o ara el plantejem bé i el resollem bé, o després ho lamentarem. Com hem lamentat no resoldre'l bé, o no haver-lo resolt bé l'any 1979. Ahir es deia, en un comunicat del president de la Generalitat –sense dir-ho explícitament, però suposo que tothom ho va entendre i nosaltres també–, que hi havia grups que feien propostes inconstitucionals, referint-se a la proposta, suposo, ajustada de finançament de Convergència i Unió. Abans d'ahir, el conseller d'Economia deia, en un programa de televisió, que eren molt semblants. I avui hem tornat a sentir com un diputat d'Esquerra Republicana, el senyor Joan Ridao, diu que s'assemblen com dues gotes d'aigua. Em volen dir en què quedem? Perquè si són dues gotes d'aigua, o les dues són inconstitucionals, o les dues són constitucionals! Si són dues gotes d'aigua, això podria estar resolt de molt abans! No serà que hi ha diferències importants? Doncs escolti'm, si és que no, per què no han assumit la que va presentar Convergència i Unió, que és una petita satisfacció que vàrem demanar des de l'oposició? (*Rialles.*) Tant els costa tenir un petit gest de generositat? Escolti'm, són els governs els que han de ser més generosos! Si tant vostès diuen que tot plegat és igual, doncs siguin mínimament generosos, perquè si no, tots aquests discursos que no són partidistes, etcètera, vol dir que tot això és paper mullat! En què quedem, són iguals o no són iguals?

Mirin, nosaltres els he dit que això ho volem resoldre sense desnaturalitzar el model. Si el model que creiem que és el que Catalunya necessita, no pot sortir endavant –per la raó que sigui, i no critico les posicions dels altres, atenció–, aleshores l'Estatut no anirà endavant. Jo ho vull deixar clar, perquè no s'enganyi ningú. Si hi ha un punt feliç, un punt dolç per entendre'ns, a través del qual aquest model no es desnaturalitza, i a través d'unes paraules «reimaginades» en podríem dir, es pot trobar aquest punt de síntesi, els asseguro que Convergència i Unió ho intentarà. I ho intentarà, a més a més, en el transcurs d'avui mateix, no?, com a màxim demà al matí. Treballarem intensament per intentar ajustar aquesta proposta, amb paraules que puguin ser assumides per tothom, però sense que el model perdi consistència. Pensin una cosa, nosaltres –i aquesta història no s'explica gairebé mai–, Convergència i Unió, l'any 1979, conjuntament amb Esquerra Republicana de

Catalunya, vàrem defensar el «Concert econòmic». No fem de les expressions i dels noms paraules sagrades; jo tampoc ho faré. No en fem paraules sagrades, ni paraules per sempre. Adaptem els conceptes a la nostra pròpia terminologia; hi estem absolutament d'acord. Ara bé, el que vull que sàpiguen és que, fa vint-i-sis anys, nosaltres, que érem la quarta força política en el Parlament de Catalunya, això ja ho vàrem demanar. No ens ho acabem d'inventar ara. En aquests moments som la primera força política en el Parlament de Catalunya, i per tant crec que tenim dret, sense parlar de concerts de cap tipus, tenim dret a proposar per a Catalunya, per a la Catalunya del futur, un model de finançament que considerem que és el que s'ajusta a les necessitats del país, i aquell que podrem entendre tots plegats, que és definitiu i definitivament just per a Catalunya i per a la seva gent.

M'agradaria adreçar les darreres paraules al president de la Generalitat. Ell i jo hem tingut l'oportunitat de parlar molt, més que mai, durant les darreres setmanes, amb molta intensitat, i a més a més amb molta franquesa. Jo l'hi agraeixo, perquè crec que convenia, i convenia a l'entorn d'un tema tan important com aquest. Ell i jo –i perdonin, només ell i jo– sabem que ens podíem haver presentat en aquest Ple del Parlament sobre l'Estatut havent arribat a un acord sencer; ho sabem. I aquesta –ho agafo d'aquesta manera– és una bona història, és un bon precedent que a mi m'agradaria, sincerament, que es pogués recomposar. Si l'acord era possible, perfectament possible fa pocs dies, ara, lògicament també ho hauria de tornar a ser. I aquest és el nostre esperit; aquest és el nostre propòsit.

Avui, el president ens ha reunit, aquest matí, als responsables dels grups parlamentaris, per dir-nos, entre altres coses, que els partits som directament responsables de la decisió final. I és cert, i no defugim aquesta responsabilitat; tampoc nosaltres, que la tenim, i molta. I l'hem exercida a fons, conscients del que estàvem fent. Ara bé, jo li demano, amb tota la cordialitat i amb tot el respecte, al president de la Generalitat, que ell tampoc defugui la seva responsabilitat. Nosaltres la tenim, i molta; però vostè també la té, i molta.

I precisament és en situacions complicades com les que estem vivint, quan un president és més necessari que mai. I ara estem en una situació complexa, perquè

hem arribat a aquest Ple de l'Estatut, podent haver arribat a un acord –de fet, gairebé podríem dir que el teníem–, per entendre'ns tots plegats, i això, avui no és del tot possible; però, com us deia abans, crec que es pot recomposar. En aquest sentit, el president té una funció molt principal; precisament perquè és president. Jo espero que aquesta funció presidencial s'exerceixi a fi de bé. I li demano, li demano també amb la mateixa cordialitat, afecte i respecte, al president de la Generalitat i a tots vostès, que no obliguin a Convergència i Unió a dir que no el divendres, quan nosaltres volem dir que sí.

M'agradaria acabar la meva intervenció agraint de tot cor a totes les persones de tots els grups parlamentaris, a tots els juristes, a tots els especialistes, a l'Institut d'Estudis Autonòmics, a totes les persones, sense distinció, que han col·laborat en tot aquest complexíssim procés, que hagin fet tot l'esforç necessari perquè poguéssim arribar al bon fi que tots esperem.

Moltes gràcies.